UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini, ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Bellvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

Visual Library

stat.d.39.q.1.a.4. ad 4. Si verò dicti pueri iam incipiunt habere rationis vsum, & consenserint, baptizari possunt inuitis parentibus.iam enim incipiunt esse sui iuris,quantũ ad ea,quæ ad diuinum ius pertinent, & possunt persuasione induci ad fidem, non coactione:secundum Tho.3.part,suprà.

6? FVRIOSI,& amentes à natiuitate,qui nunquam habuerunt rationis vsum,neque lucida interualla,sunt baptizandi, sicut pueri in fide ecclesiæ. Amentes verò, qui prius sanæ mentis fuerunt,si quando sanæ mentis erant, constat eos habuisse voluntatem ad baptismum, superueniente amentia, vel furia.sunt baptizandi, etiam inuiti.Secus si dum essent sanę mentis,nullum signum apparuit in eis ad baptismum. Si verò fuerunt amentes etiam à natiuitate, tamen aliqua habent lucida interualla, debent quando habẽt lucida interualla,baptizari, si petunt: & etiam constituti in amentia, si tamen prius voluerũt baptizari. Melius tamen est, vt expectetur lucidum interuallum,nisi mortis periculũ imminear, vt deuotius sacramentum recipiant.Idem dic dormientibus: secundum Tho.suprà.

7? QVVM omnino coactè quis baptizatur interiori voluntate retinente, non est baptizatus: qui autem coactè conditionaliter baptizari vult,vt scilicet mortem fugiat, non tamen sponte recipit,est baptizatus,si intendit recipere sacramentum, licet nõ recipiat gratiam, & cogendus est seruare fidẽ, vt in c. maiores.de pap. & secundum Arc.floren.

7? BAPTISMVS secundum Tho.3.par.q.69.a.1.& 4.sen.supra. quãtum est de se, tollit omnem culpam originalem,mortalẽ,& venialem, & omnẽ pœnam debitam solui in purgatorio, vel in inferno.ca.regenerante.de con.d.4. quamuis quandoque culpa venialis post baptismum remaneat,mortali sublata culpa, propter indispositionem recipientis. Non tamen tollit pœnam, quæ debetur in foro exteriori,secundum Tho.Et dicit Petr. de pa.quòd non tollit suspendium à fure,nec pœnam ecclesiasticam, vt irregularitatem, quæ ex bigamia contrahitur,sed illam,quæ sequitur homicidium,secundum veriorem opinionẽ. c.si quis viduam.d.50.glo,tamẽ in ca. deinde.d.26.videtur dicere,quòd tantùm tollit illam, quæ sequitur homicidium cum peccato. infrà. Bigamia. §.8. Irregularitas.§. 87. Ex his sequitur,quòd quis accusari possit in iudicio de his,quæ ante baptismum fecit: secundum Pa.in c.de his.de accus.

7? BAPTISMVS delet infamiam in c.sine pœnitentia.de con.d.4.ibi glos. quæ per baptismum tolluntur peccata, & consequenter, quæ ex peccatis inquantũ peccata,consequuntur,quia infamia sequitur peccatum sub ratione peccati, ideò tollitur. secus de irregularitate, vt suprà est dictum.§.71. Multos alios effectus efficit baptismus: nã characterem imprimit, gratiam confert, nisi sit obex impediens: & potestatem confert homini,ad alia sacramenta recipienda.

BELLVM.

1 BELLVM iustum dicitur,quando adsunt hæc tria,videlicet,authoritas principis.de qua 23.q.1.ca. culpatur.iusta causa bellandi. de qua in ca. dominus noster. 23.q. 2. & recta intentio bellantium .d.qua in d. ca.culpatur.Nomine principis, intellige Papam,Imperatorem, Regem. dominũ liberum superiorem non habens. 23. q.1.ca.1.& secundum Innocen.in. ca. olim. el 2. de resti. spo. Rex Franciæ, Hispaniæ,& similes, superiorem non recognoscunt. Quantum verò ad bellandum resistendo impugnantibus, non requiritur dicta authoritas,secundum Archie.Flo,3.part.tit.4. ca. vlti. quia de iure naturali, licet vim vi repellere à se, & à socijs, cum moderamine inculpatæ tutelæ, & incontinentiæ.in c.significasti.el.1.de homi.

2 QVO ad causam Tho.secunda secundæ.q.4.tunc dicitur iusta, quando vlciscuntur iniuriæ,quas populus, vel ciuitas vindicare neglexerit. vt in dicto capitul. dominus noster si sint.

contu-

contumaces, vel rebelles ecclesiæ, vel imperio, si quis defendit se, vel suos, vel paternas leges, capitu. si nulla. 23. quæst. 8. defensio regni, vel acquisitio sui iuris, quando non habet superiorẽ à quo ius habere possit. infrà, Irregularitas. §. 35.

3 Quo ad rectam intentionem dicitur, quia tunc recta est, quando intenditur, vt promoueatur bonum, vel vt malum vitetur, secundum Ar. flo. suprà, & non ex odio, vel liuore vindictæ, sed zelo iustitiæ: & deficientibus his, vel vno ex his tribus, bellum dicitur iniustum: & ex propria ratione est peccatum mortale.

4 Si bellum est iustum, nullum peccatum est militi scienti ferre opem. Si verò certum non est quòd sit iustum, iubente domino non peccant subditi bellare: obedientia enim eos excusat: neque tenentur discutere, an sit iustum, vel non, dummodo non credãt firmiter esse iniustum: tunc enim contra conscientiam agerent, & sic peccarent, sicut si constaret esse iniustũ bellum, quia tunc non tenentur obedire. Non subditi autem, & extranei, qui ante bellum non erant confœderati cum principe, si audito bello veniunt pro stipendio, & nesciunt an sit iustum vel iniustum, nec curãt scire, manifestè sunt in statu damnationis. Secus si subditi essent, iussi, vt dictum est, ex Caie. quam primum tamen certi sunt, quod bellum est iniustum, tenentur recedere, & quæ sic acquirerent, non essent sua. ca. qui culpatur. 23. q. 1.

5 Clericis prohibetur bellare. c. clerici 23. q. 8. tum propter inquietudinẽ, tum propter cõtemplationis impedimentum, tum quia eis non competit sanguinis effusio. Possunt tamen assistere iustè bellantibus, vt eis de rebus spiritualibus subueniant. ca. quod hortatu. 23. q. 8. infrà, Irregularitas. §. 20. & 58. Licet prælatis ecclesiasticis ob defensionem rerum ecclesiæ, vel fidei, inuocare auxilium seculare, contra violentos hortari tales, non vt occidant, vel mutilent, seu vulnerent, sed vt fidẽ, patriam, vel ecclesiam libe tent, vel terram ab infidelibus occupatam, ad Christum reducãt. Et quamuis in huiusmodi bellis homines occidantur, eis nõ imputatur, imò, se nõ opponentes male facerent, vt in ca. de occidendis. 23. q. 5. infrà, Irregularitas. §. 55.

6 In bello iusto licet vt insidijs, non in dicendo falsum, vel non seruando promissum (hęc enim nunquã licent) sed occultãdo inimicis cõsilia, tractatus, simulando fugam, abundantiam, & similia: hæc enim iustitiæ non repugnant, secundum Tho. secunda secundæ. q. 40. a. 3.

7 Diebus festis, & prohibitis in iure, in c. treugas. de treug. & pace, bellare non licet sine necessitate: cessante verò necessitate bellandi, si quis bellat in prædictis diebus, peccat, sed non mortaliter, secũdum Caie. ibi, in summa, nisi propter hoc diuina omitteret, vt missam: quia hoc seruile opus non est, sicut nec chorizatio, vt dicit Caiet. secunda secundæ. suprà. ar. vlt. Nec tempore treugæ conuentionalis, pugnare licet, inuadendo. ar. ca. si nulla. 23. q. 8. & cap. 1. de treug. Et credo mortaliter peccare: qui contra hanc fidẽ datam, frangit treugam, alia parte seruante.

8 Capta violenter ab hostibus in bello iusto, secundum Th. secunda secundę. q. 66. a. 8. ad 1. sunt capientium nec tenẽtur restituere, licet quandoq; mortaliter peccent, vt si ex cupiditate, odio, vel alia mala intentione faciant principaliter. Idem tenet Host. & Ar. in c. dominus. 23. q. 2. Ex hoc sequitur quòd quãdo dominus belli totum interesse suum, & suorum habuit, non debet vltrà procedere, nec petere, & illa quę fuerunt ablata ab armigeris, vel damna data antequam esset sibi satisfactum, vel reus exponeret se ad satisfaciendum, non ponuntur in sortem, quia propter contumaciã, vel rebellionem, facta sunt sua. Hæc secundum Arch. flo. 3. par. titul. 4. ca. 2. §. 3. & Pis. ver. bellum. §. 5. & gl. in d. c. dominus. Si autem bellũ fuit iniustũ ratione

tione authoritatis, vel causæ, tenetur ad omne damnum, & interesse, cuius fuit sufficiens causa, sicut de rapina. ar. in c. ius gentium. d. 1.

9 REPERTI in terris iniustè bellantium, qui dominis non dederũt consilium, auxiliũ, nec fauorem, non sunt spoliandi, neque in aliquo puniendi. Pœna enim tantùm suos actores tenere debet, vt in c. quæsiuit. de his quæ fiunt à ma. par. ca. Similiter neque clerici, religiosi, conuersi, peregrini, mercatores, transeuntes (non autem incolæ secundum Caieta.) rustici euntes, & redeuntes, vel existentes in culturis agrorum, animalia, quibus arant, & semina portant. vt in cap. innouamus. de tre. & pa. molestandi sunt.

10 CAIETANVS tamẽ in summa, ibi dicit, quòd si ciuitas aliqua ex iusto bello in prædã daretur, liceret cuiusq; ciuis bona diripere: licet aliquis eorũ fortè esset innocẽs, quia sentẽtia iustitiæ bellicę, non tenetur discutere, an aliqua pars reipub. sibi iniustæ hostis sit innocens, quia præsumitur tota hostis, & totam habet pro hoste, & totam damnat, & iustè per se loquendo accipit, quanuis innocens per accidens patiatur. Secus esset si ex intensione contra innocentem ageretur. Et quia personæ exceptuatæ, in d. c. innouamus non sunt pars populi, ideò iniustè diripiuntur. Quando ciuitas aliqua potest dici deliquisse, & iustè dari in prædam, vt possis iudicare de rapris, ibi, infrà. Excommunicatio. 3. notabili. & infrà, Ciuitas. §. 2.

11 EXISTENTES in bello iniusto, tenentur de dãnis illatis, nisi ex ignorantia legitima excusentur, quę tamẽ non excusat à restitutione ablatarum rerum apud eos remanentium, quando compertum est bellum fuisse iniustum: secundum Caie. ibi in summa.

12 EXISTENTES in bello, siue iusto, siue iniusto, nõ debẽt alicui calumniã facere: & debẽt esse cõtenti suis stipendij, vt dixit Io. Ba. & mortaliter peccant rusticos opprimendo, & hospitando ad discretionem (vt dicitur) imo sine discretione, & alia latrocinia committendo. Nec excusantur, si stipendia eis non dantur, quoniam ex hoc, bona ciuium, vel rusticorum, eis non sunt obligata: neque authoritas capitanei eos excusat, nisi in pœnam eis inflictam hoc fieret, vt si essent rebelles, &c. Si tamen consuetudo probata haberet, vt ligna, & paleas militibus hospitatis darent gratis, toleranda posset, nec de mortali essent damnandi ex Caieta. ibi summa.

13 HABENS iustum bellũ, secundũ Guil. non tenetur de illis damnis, quę ipse, vel sui, bona fide intulerunt, aut à quibus commodè abstinere non potuerunt. Si autem animo grassandi malitiosè intulit, potens sibi aliàs consulere, restituere tenebitur, & damnorum illorum cum damnis, propter quæ motum est bellum, compensatio fiet, facta hinc, & inde diligenti computatione. Suis verò bellatoribus subditis, qui se, & sua exponere tenentur pro Domino, de damnis passis ab aduersarijs, restituere non tenetur talis iustè bellans, nisi quando fuisset negligens in defendendo eos. Similiter neque tenetur eis, qui ex debito venerunt, vel causa humanitatis, vel consanguinitatis de damnis passis. in c. nec inferenda. 23. q. 3. ueque illis, quos pro certa mercede conduxit, sed tantum illis, qui vocati simpliciter venerunt. Et intellige de damnis, quæ mandans, seu vocans potuit verisimiliter aduertere.

14 BELLVM iniustum exercens, primò tenetur aduersarijs de dãnis omnibus datis. Secundò, suis hominibus de damnis ab aduersarijs receptis iustè pugnantibus, si tamen ipsi homines iuuerunt eum bona fide, vel fuerunt inducti eius consilio, timore, vel coactione, & de se non erant facturi. Secus si mala fide venerunt: nam in re turpi nulla contrahitur obligatio. insti. mandati. §. illud. Similiter tenentur omnes, qui in tali bello fuerunt principales, ita quòd sine eis non fuisset factum. Alij autem de dãno, quod singuli contulerunt verbo, vel opere, secuundum Guil.

[15] IN dubijs, bellum præsumitur iustum, quãdo est ab eo, qui superiorem non recognoscit. secus quando est ab eo, qui superiorem recognoscit. vt in c. in ecclesiarum. de consti. Ideò ad illud accedere non debent, à fortiori, quando sciunt esse iniustum, secundũ Pa. in c. sicut de iureiur. nec eos timor excusat. Magis enim timere debemus facere contra iustitiam, quàm mori.

[16] SI quis habet aliquid cõtra dominum suum, debet adire regem: quòd si contra regem habet discordiam, etiam quòd ex parte sua iustam causam habeat, non tamen debet bellare contra regem sine licentia Papæ, qui poterit monere regem, & excommunicare, si sit contumax, & licentiã mouendi bellum contra eum: secundum Guil. date. Credo tamen, quòd possit resistere regi contra iustitiam eum impugnanti, quia licet vim vi repellere, &c. Si rex contra Imperatorem, vel econtrà, non erit aliquis coram quo querimonia adduci possit, nisi Papa tamen passus iniuriam, peccaret, alteri mouendo bellum parato ad satisfactionem.

[17] DOMINI bellantes nõ possunt, secundum d. Guil. componere inter se de damnis illatis subditis, qui causam non dederunt iniusti belli, nisi ipsis liberè consentientibus. Quod si Domini componunt ipsis inuitis, in eorum præiudicium, tenentur eis satisfacere de rapinis, incendijs, & huiusmodi damnis notabilibus, nisi hoc facerent ad euitãdum eorum maius damnũ, sicut maiores deuastationes, & similia. Sic enim agerent negotium ipsorum subditorum. Debent ergo procurare, vt eis satisfiat. Possunt tamen desistere à bellando, quando eis placet, quia sicut habẽt authoritatem incipiendi bellum, ita & cessandi ab eo. Concordat Hostien.

[18] CONGREGATO exercitu, si hostis iniquus, antequam sit factus conflictus aliquis, offert plenam satisfactionem, non solùm iniuriæ, & rerũ, sed etiam sumptuũ, tenetur princeps bellum reuocare, & satisfactionem admittere: quia ex quo offertur satisfactio, belli necessitas cessat, pro qua bellum est licitum: vt in capi. noli. 23 quæst. 1. Postquàm verò semipræliatum est, & mortes hinc inde affuerunt, non tenetur, nisi velit vti misericordia, quia se habet vt iudex procedens secundum iustitiam vindicatiuam aduersus perturbatores reipubli. secundum Caie. ibi, in summa. Si Dominus vult alios bellando inuadere prohibito suæ voluntatis, & non fauore reipublicæ, vasalli propriè dicti, qui tenent feudum ab eo, non tenentur eum etiam iubentem sequi. c. de forma. 22. quæst. 5. nisi aliud habeat consuetudo, vel pactum. Si Dominus inuaditur, & timor est subitaneus, & improuisus, omnes apti ad pugnam, seu custodiam, tenentur fauore reipublic. & hac de causa, clerici tenentur ad custodiam in capitu. peruenit. de immu. eccle. si verò timor non est talis, tunc vasalli propriè dicti, tenentur, per d. cap. de forma. & veri milites, scilicet iurati. l penul. ff ex quibus maio. Alij verò non sunt compellendi, dummodò Dominus sufficiat per se de redditibus, qui si non suppetunt, tunc omnes tenentur pro salute dominij, vt in ca. si nulla. &c. omni timore 23. q. 8.

[19] INCENDENTES ecclesiae nõ incastellatas ex proposito, tenentur secundum Guiliel. ad emendam, Si verò sunt incastellatæ, vel incendunt non ex opposito, sed à casu, dantes operã rei licitæ bellando, & si aliàs commodè pugnare non possunt, & bellum est iustum, non tenentur ad emẽdam, de damno.

[20] RAPIENTES bona clericorum seu ecclesiarum, quę sunt in terra illa contra quam bellum agitur, vel bona, secularium existentia in ecclesijs, nisi concedente prælato ecclesiastico, debent restituere, secundum eundem Guli. nisi essent victualia reposita ibi ab iniustè pugnantibus, ad eorum sustentationem, vel eorũ arma, vel alia, quibus iuuabantur.

[21] SI aliqui fugiant ad ecclesiam, quã incast illa-

incastellauerunt, vt inde pugnarent contra iustè bellantes, non gaudent immunitate ecclesiæ, quam ipsi violauerunt inde pugnando, ideò possunt capi, & extrahi à iustè pugnantibus. secundum eundem Guli. infrà, immunitas.§.5.

22 CAPTI in bello iusto serui efficiũtur capientium, quanuis hodie inter Christianos non seruetur hæc lex, & bona efficiuntur capientium: debent tamen capitaneo assignari, vt distribuat vnicuique secundum merita, vt dicit Bar.in.l.si quid bello.ff.de capti. nisi consuetudo habeat, q; vnusquisq; sibi retineat quod capit.

23 IMPERATOREM volentẽ contra ecclesiam mouere bellum, subditi non tenentur sequi, nec ei obedire, secundum Ioan.de Lig.quia cùm teneatur eam defendere, non potest eam impugnare, & indicendo bellum, meretur hoc priuilegio spoliari propter abusum.c.priuilegium.11.q.3.

24 PAPA bellum contra imperatorẽ schismaticum, hæreticum, vel vsurpãtem ecclesiarum iura, mouẽte, omnes fideles tenentur Papam adiuuare: & vasalli imperatori à iuramento possunt absolui, & declarati, quòd nõ tenentur.15.q.6. capit nos sanctorum. secundum Ioan.de Lig.& Ar.Floren.

25 BARONE vno mouente bellum contra suum regem, & iubẽte suis hominibus iuratis, vt eum adiuuent, nõ tenẽtur ipsi præbere auxilium ad hoc, secundum eundem Ioan.de Lig.

26 PVGNANTE vno barone contra alium baronem, & vocãte suos in auxilium, qui simul vocantur à rege sui baronis pugnante cõtra alium regem homines vocati, primò seruient regi, quia ad maius tribunal vocantur, secundum Ioan. de Lig. & etiam quia pro maiori bono vocãtur, scilicet pro defensione coronæ.

27 VASALLVS iuratus duorum dominorum, vocatus ab vtrisque in auxilium, debet personaliter iuuare primum, & per substitutum iuuare secũdum si hoc patiatur natura feudi: secundum Ioan.de Lig. Archi.Flor.

28 VASALLVS, secũdum gloss.22.q.5.c.de forma.tenetur iuuare dominum contra patrem ipsius domini, & patrem contra filium, ratione iuramẽti. Gloss.tamen in cap.quoniam multos.11.quæsti.3. aliqualiter sentit contrariũ. sed consideranda hic esset qualitas subsidij impendendi, secundum Archi.flor.post Ioan.de Lig.

29 VASALLVS tenetur sequi dominum euntem ad bellandum vltra mare cõtra Barbaros, si prædecessores domini hoc consueuerunt facere, & ipse etiam debet: exẽplo liberti, qui tenetur ad operas cõsuetas.l.operę.ff.de oper. liber. Prouidebitur tamen à Domino de moderato sumptu, ad arbitriũ boni viri. Serui autem indistinctè tenentur sequi dominum vbique, nisi nimis sæuiret in eos, & liberti ad operas impositas, non autem inconsuetas.

30 CONFOEDERATI dominis, sũt omnino liberi, nec eis tenentur, nisi in his, quæ ex pactis promiserunt, quæ semper sunt seruanda.ff.de pact.l.1.

32 NON omnes subditi iurisdictioni tenẽtur ire ad bellum, vt personę, quæ excusantur ab oneribus personalibus, sicut sunt minores senes, infirmi, grauati liberorum numero, professi, & mulieres.

33 LICET clericis prohibitum sit pugnare manu propria, vt in c.clerici,23.q.8. tamen in casu necessitatis, ne ciuitas, vel exercitus euertatur: in quo casu si legislator adesset, dispensaret: possunt pugnare, vt dirigendo bombardas, alijs ad hoc non existentibus, vel alio modo vt defendant, sed non pro victoria cõsequenda de hostibus, quia non est ita necessaria, sicut defensio patrię, nisi in aliquo casu, quando victoria habita esset causa magnæ pacis ecclesiæ, & protectionis fidei. Ca.secunda secũdæ.q.40.a.2. Et nõ solùm hoc potest, sed in tali articulo necessitatis tenentur. Nec obstat quòd fiat irregularis, vt ibi dicit Caie.

34 DVCE belli capto, & humiliato, ad desistere volẽti, venia est danda, dũmodò ex concessione venię, pacis turbatio non timeatur. in cap.noli.23.q.

1. alioquin plectendus est.

35 QVI tenentur ire ad bellum, non obligantur ire cũ armis, equis, & proprijs expensis, secundum Inno. nisi ex speciali pacto se ad hoc obligaueriut. Vide capitul. de forma. 22. q. 5.

36 PRAELATIS licet indicere bellũ pro temporali iurisdictione, vt notat Innoc. in cap. quod in dubijs. de pœn. & Episcopus pro causa spirituali, vt pro extirpandis peccatis, vel bonis ecclesiasticis defendendis vti potest bello, vt in capit. Maximianus. 13. quæst. 3. concordat Hostien. in sum. Et pro iniuria sui subditi, de qua iustitia non fit, secundum Innocen. in capi. dilectus, de appellatio. non tamen contra Iudæos. quia vbique parati sunt seruire, nec Christianos persequuntur: bene tamen contra Saracenos. 13. q. 8. can. dispar.

37 QVI interfuit bello licito, in quo mortui sunt homines, non tamen ipse interfecit, nec mutilauit, nec causam ad hæc dedit, si aliter idoneus est sine alia dispensatione ad ordines promoueri potest. Secus si fuit in bello iniusto, in quo occisi sunt homines, licet ipse non dederit causam, secundum Raym. &c. vlt. 15. q. 1. Credit tamen cum prædictis, per Episcopum posse dispensari. arg. in c. 1. de cler. pugnam. in duel.

38 CLERICVS rapiens aliquid in bello iusto, tenetur restituere ei à quo rapuit, si scit, aliâs dare pauperibus, quia sicut non licuit ei pugnare, nec etiam rapere, nec Dominus ei potuit hanc licentiam concedere, secundum Veruer. Si tamen ab alijs, qui rapuerunt iustè, aliquid detur, potest retinere, secundum tamen Monaldum, Dominus posset dare licentiam retinendi, postquam rapuit, quandiu bellum durat.

39 ECCLESIA nõ potest incastellari ad offendendum aliquẽ, secundum Archi. in c. sanctorum patrum. 10. q. 1. ad defensionẽ verò bonorum, & eorũ, quę in casu licito ad eã confugiũt, incastellari potest. ar. in c. cùm Ecclesia. de im. eccl. concordat Inn. & Host.

40 Papa potest dare licentiam clerico pugnandi in bello iusto, sine metu irregularitatis, secundum Cal. in c. petitio. de homi. quia irregularitas est de iure positiuo tantùm. c. is qui de sent. exc. lib. 6.

41 In bello iusto Christiani vti possunt auxilio infidelium, exemplo Machabæorum, qui cum Romanis confœderationem fecerunt, vt dicitur lib. 1. Macha. & fideles infideli domino auxiliari possunt, secundum Pan. in ca. quòd super his. de vo. & vo. re. vide Oldra. consi. 67. in fiã, Infidelitas. §. 11. NOTA. quòd licet milites vadant ad bellum iustũ, ex causa iusta, & ex authoritate indicentis, & pugnent, occidantque hostes, non zelo iustitiæ, sed liuore vindictæ, & rapiant eorum bona, nihilominùs peccant mortaliter, sicut iudex occidens reum secundum iustitiam, sed non zelo iustitiæ: non tamen restitutioni obnoxij sunt: quia iustè eorum bona in prædam data fuerant.

BENEDICERE.

1 BENEDICERE cõmuniter conuenit sanctis hominibus, solenniter verò cum versu, Adiutorium nostrum, &c. conuenit Episcopis in sua diœcesi, & archiepiscopis in sua prouincia, & legatis in terris suæ legationis, & abbatibus, quibus ex priuilegio concessum est, vt not. in c. ministrare. 26. q. 6. Benedicere simpliciter pertinet ad sacerdotem in missa, absente Episcopo, vel præsente de eius mandato. cap. denique. d. 21. Videtur tamen permittere vt benedicat, dũ permittit ipsum celebrare: cum benedictio ad missam pertineat. vt in c. missas. de conse. d. 1. arg. c. præterea. de offic. de leg.

2 BENEDICERE nõ cõuenit minori, præsente maiore. Tho. quol. 4. q. 12.

3 BENEDICI debet iterum vestis, quæ ita reperiatur, vt adeò deformetur, quòd sine ipsa repetitione, cum ea celebrari non posset, vt si amouetur manicæ, quia formam amittit. argu. in c. 1. de cons. eccle. & alta. secus de stola si breuietur, quia breuitas nõ mutat formam. Eodem modo dic de manipulo,